

Kulturhistorisk registrering

Dalehallen

Ragnar Doggersgate 4a og 4b, Dale, Vaksdal kommune.

2016-02-26 Oppdragsnr.:5158135

Innhold

1	Sammendrag	3
2	Bygning generelt	4
2.1	Planstatus	4
2.2	Vern	4
2.3	Kulturhistorisk verdi	4
2.4	Bygningstype knyttet til funksjon sammenheng og stilhistorie	4
2.5	Hovedvolum, fløyer og etasjeantall	4
2.6	Planløsning	4
3	Enkel beskrivelse av kulturhistorisk verdi og tiltak	6
3.1	Bygningsmessig (NS3451 – 2)	6
	Vedlegg	9

Rev.00	Dato: 26.02.2016	Beskrivelse: Kulturhistorisk registrering Dalehallen	Utarbeidet Anne Jenny Bergseth	Fagkontroll Linda Szucs	Godkjent John Kronenberger
--------	---------------------	---	--------------------------------------	----------------------------	----------------------------------

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

1 Sammendrag

Norconsult AS har på vegne av Vaksdal kommune utført en kulturhistorisk registrering av Dalehallen. Det er registrert kulturhistoriske verdier basert på NS-EN 16096:2012. Befaring er utført den 02.02.2016 av interiørarkitekt MNIL Linda Maria Szücs og arkitekt Anne Jenny Bergseth.

Alt som er av opprinnelig dato eller har en viktig historiefortellende verdi for bygget, har stor kulturhistorisk verdi og må bevares, vedlikeholdes eller repareres i henhold til antikvariske prinsipper. Det anbefales at tiltak gjøres etter antikvariske retningslinjer tilsvarende som for øvrige verneverdige bygninger.

For mer informasjon søk råd hos riksantikvarens nettsider.

Målet med denne rapporten er å gi en kort beskrivelse av de elementene og bygningsdelene som har kulturhistorisk verdi og sikre at disse blir ivaretatt i forvaltningen av bygget. Verdisettingen vil bli knyttet til den kulturhistoriske verdien og ikke begrepet verneverdi. Vurderingen om et objekt er verneverdig er opp til forvaltningen å avgjøre og må vurderes ut fra en rekke ulike forhold:

- Bygningsdeler som er fra opprinnelig byggeår eller som forteller noe om byggets historie har stor kulturhistorisk verdi og er viktig å ivareta etter antikvariske prinsipper.
- Antikvariske prinsipper betyr at man i størst mulig grad tar vare på bygningselementer ved å reparere istedenfor å skifte ut. Dersom noe er så skadet at det må skiftes ut skal det utføres i samme materialer, med samme byggemetode og ha lik form som opprinnelig.

Beskrivelse av bygningsdeler er vurdert ut fra kulturhistorisk verdi.

Under tiltak er det gjort en anbefaling av hvordan man bør utføre verdibevarende restaurering.

En god del av interiøret i Dalehallen slik det fremstår i dag ble pusset opp på 1980-tallet. Farger på enkelte overflater er derfor ikke tidsriktige i forhold til byggeår. Ved en ny oppussing bør det utføres malingsanalyser slik at man kan male i opprinnelig fargekombinasjoner som var valgt av arkitekt i 1937.

2 Bygning generelt

2.1 PLANSTATUS

Regulert til allmennyttig formål i reguleringsplan 1984002 Dale sentrum

2.2 VERN

Dalehallen har ingen formelt vern.

2.3 KULTURHISTORISK VERDI

Lokalt og nasjonalt har den stor verneverdi på grunn av byggets tidstypiske arkitektoniske kvaliteter,

Viktig kulturhistorie knyttet til industrisamfunnet Dale og funksjonen samfunnshus.

2.4 BYGNINGSTYPE KNYTTET TIL FUNKSJON SAMMENHENG OG STILHISTORIE

Bygget ligger i Ragnar Doggergata som er i hjertet av Dale sentrum i tilknytning til Kommunehuset og Kirken. Dalehallen stod ferdig i 1937 og er tegnet av bergensarkitekt Torgeir Alsaker (1875 -1971). Tomten ble i sin tid gitt i gave av fabrikkdirektør Drøgger til Dale Tekstilarbeiderforening sammen med kr 10.000 til oppføring av et nytt forsamlingshus. Dalehallen er et godt eksempel på funksjonalismen med enkel arkitektonisk utforming, bygget i betong med vindusbånd brutte hjørner og en streng geometrisk komposisjon. En meget moderne bygning for sin tid fikk Dale da denne var ny i 1937.

2.5 HOVEDVOLUM, FLØYER OG ETASJEANTALL

Bygget består av et rektangulært volum på 3 etasjer pluss kjeller. Byggets proporsjoner med tanke på høyde bredde og lengde er nøye avstemt.

2.6 PLANLØSNING

Dalehallen har siden 1937 vært igjennom mange rehabiliteringsprosjekt både utvendig og innvendig.

Fra begynnelsen var det en stor sal med scene, garderobe og sminkerom, kontorer, håndverksrom og forretninger.

I dag benyttes bygget til ungdomsklubb i kjelleretasje. Bibliotek og Frisør i 1. etg.
Forsamlingslokale med scene og galleri i 2. og 3. etg.
Opprinnelig leilighet i 3. etg er her bevart planløsning som opprinnelig tegning.

3 Enkel beskrivelse av kulturhistorisk verdi og tiltak

Følgende er en kortfattet overordnet beskrivelse av bygningsdeler med kulturhistorisk verdi samt en anbefaling for hvordan tiltak bør utføres.

3.1 BYGNINGSMESSIG (NS3451 – 2)

210 Grunn og fundamenter

Sokkelen er av pusset tegl. I dag er den malt i en gråfarge.

Tiltak:

Det må utføres en farge-trapp ved eventuell oppmaling av sokkel.

220 Bæresystemer

Teglkonstruksjon

Tiltak:

Bevares etter antikvariske prinsipper.

230 Yttervegger

Fasadene består av pussete overflater i kombinasjon med felter i tegl og felter mellom vinduer i fibersementplater. Feltene mellom vinduene er på tegninger fra 1937 beskrevet som skifer. Det er uvisst om skifermateriale er byttet ut i nyere tid eller om det opprinnelig har vært utført som det er i dag.

Fasadene er i dag gule. Flassing i pussen viser en grønnlig farge som muligens har vært brukt opprinnelig.

Tiltak:

Feltene med fibersementplater bør skiftes med skifer eller det materialet som har vært brukt opprinnelig.

Utføre fargeanalyse for å finne frem til opprinnelig farge og male bygget i denne fargen.

234 Utvendige vinduer, dører, porter

Vinduene har opprinnelig vært utført i hvitmalt tre, tofags vinduer med gjennomgående horisontale sprosser. Fasade vest har mange av de opprinnelige vinduene, disse har svært stor kulturhistorisk verdi. De runde vinduene med gjennomgående stjernesprosser er også bevart på fasade mot vest, disse har spesiell utforming og er av stor kulturhistorisk verdi.

Øvrige fasader har nye vinduer (ca.1986) utført i pulverlakkert aluminium, proporsjonene på disse er ikke i henhold til opprinnelig vinduer. På mange av fasadene er vinduene blendet igjen på en slik måte at man kan lese i fasaden hvor det har vært vinduer.

Samtlige ytterdører er av nyere dato og har ingen kulturhistorisk verdi.

På fasadetegninger fra 1937 ser det ut til å ha vært tofags vinduer i tre med sprosser over dørene og at selve ytterdørene har vært utformet i tre med glassfelt.

Inngangsparti på fasade mot nord er endret i forbindelse med tilpasning til universell utforming.

Tiltak:

Opprinnelige vinduer på fasade mot vest må bevares fremfor å skiftes ut. Disse vinduene må skrapes, kittes og males. Ved utskifting av vinduer på øvrige fasader skal vinduene på fasade mot vest brukes som mal for produksjon av nye vinduer.

Det bør settes inn vinduer der det er blendet igjen i dag.

240 Innervegger

Opprinnelig har det vært glattpussete overflater på veggene. Dette er beholdt flere steder i dag. Maling på vegger er av nyere dato. Brystningspanel i foaje 1. og 2. etg viser på arkitektens tegning fra 1937 og er sannsynligvis opprinnelig.

Tiltak:

Beholde det glatte uttrykket på veggene.

Utføre fargeanalyse for å finne tilbake til opprinnelig farge på veggene.

Beholde opprinnelig brystningspanel i foaje.

244 Innvendige vinduer, dører, foldevegger

Opprinnelige dører:

Dører inn til frisør i 1.etg. en av dørene er blendet igjen på innsiden.

Dør i billettbutikk i 1.etg og billettbutikk i foaje 2.etg.

Dør i trapp opp til galleri fra foaje i 2.etg.

Dører i rom bak scene i 2.etg.

Dører i leilighet i 3.etg.

Vinduer på vestvegg i forsamlingsal i 2.etg er opprinnelige, disse er blendet igjen i salen, men er synlige i fasaden.

Tiltak:

Bevare opprinnelige dører og vinduer. Reparere fremfor å bytte ut.

Utføre fargeanalyse og male vinduene i opprinnelig fargekombinasjon.

250 Dekker

Ingen tilgang til dekker

255 Gulvoverflater

Opprinnelig skifer i inngangsparti, trapp og korridor i søndre del av bygget. Denne trappen forsetter opp til sceneinngang.

Opprinnelig skifer i foaje 1.etg , trapp opp til foaje 2.etg og foaje 2.etg.

Linoleum i festsal er trolig av nyere dato.

Tiltak:

Opprinnelig gulv beholdes. Reparerer etter antikvariske prinsipper.

256 Himlinger

Opprinnelig himling i:

Foaje i 2.etg, festsal i 2.etg, filmrom på galleri i festsal, bøttekott i korridor 1.etg,

Himling i festsal og foaje er malt i nyere tid. Original maling kan spores i trapperom fra filmrom ned til foaje i 2.etg.

Tiltak: Det anbefales å male himling i tilsvarende utførelse som opprinnelig.

260 Yttertak

Fagverkskonstruksjon med fall mot vest. Oppløftet gesims på alle fasader.

Tiltak:

Bevares etter antikvariske prinsipper på en måte som gavner bæreevnen

265 Gesimser, takrønner og nedløp

Gesims tekket med kobberbeslag. Innvendige nedløp.

Tiltak:

Opprinnelig materialkvalitet på gesims bevares ved utskifting av gesimsbeslag.

270 Fast inventar

Filmfremvisere av merke Bauer til visning av spillefilm, levert av Hans H. Knutsen & co, Oslo. Har middels kulturhistorisk verdi.

Tiltak: Filmfremvisere og teknisk tilbehør bevares på sin opprinnelige plassering. De bør undersøkes av fagfolk angående teknisk tilstand.

271 Murte piper og ildsteder

Ingen faste murpiper.

273 Kjøkkeninnredning

Ikke relevant.

275 Skap og reoler

Ikke relevant.

276 Sittebenker, stolrader, bord

Opprinnelige benker langs veggene i festsal i 2.etg. Disse er malt i nyere tid. Disse har stor kulturhistorisk verdi.

Benk langs vegg i foaje 2.etg kan være opprinnelig, dette må undersøkes nærmere.

Tiltak:

Utfør malingsstrapp for å finne tilbake til originalfarge på benker inne i festsal.

280 Trapper, balkonger mm

Innvendige trapper har opprinnelige overflater enten skifer eller tre. Flere av trappene har opprinnelig rekkverk, dette gjelder: trapp mot sørvest bak scene, trapp fra foaje 2. etg opp til galleri, trapp fra foaje 2.etg opp til filmrom.

Trapp ned til kjeller mot nord har fliser av nyere dato, ingen kulturhistorisk verdi.

Tiltak:

Opprinnelig materiale i trapp og opprinnelig rekkverk skal bevares. Utføre fargeanalyse og benytte samme farge malte flater som opprinnelig.

Bevare opprinnelige

285 Tribuner og amfier

Amfi med faste stoler på galleri. Disse er nyere enn byggeår, fra ca.1960. Har middels kulturhistorisk verdi.

Tiltak:

Stolene er i relativt god teknisk stand, og bør bevares.

286 Baldakiner og skjermtak

Takoverbygg, rampe og trapp på fasade mot øst er av nyere dato. Disse har ingen kulturhistorisk verdi.

290 Andre bygningsdeler

Søyler inne i festsal har opprinnelig utforming og har stor kulturhistorisk verdi.

Tiltak:

Malingstrapp kan med fordel utføres for å kontrollere hva slags farger søylene har vært malt opprinnelig.

Vedlegg

1. Bildeserie
2. Diverse tegninger fra arkitekt Alsaker 1937

Bilde nr. 230.01 Yttervegger
 Fasade mot vest.

Bilde nr. 230.02 Yttervegger
 Detalj materiale mellom vinduer. På opprinnelig tegninger er det beskrevet skifer i disse feltene.

Bilde nr. 230.03 Yttervegger
 Detalj balkong og små sprang i fasaden.

Bilde nr. 230.04 Yttervegger
 Malingsflass viser at bygget kan ha hatt en annen farge opprinnelig.

Bilde nr. 230.05 Yttervegger
 Detalj. Malingsflass viser at bygget kan ha hatt en annen farge opprinnelig.

Bilde nr. 230.06 Yttervegger
 Fasade mot sør.

Bilde nr. 234.01 Utvendige vinduer, dører, porter
 Fasade nord og vest

Bilde nr. 234.02 Utvendige vinduer, dører, porter
 Vinduer i 2. og 3. etg på fasade mot vest er opprinnelige. fra 1937. Farge og materialbruk er inntakt.

Bilde nr. 234.03 Utvendige vinduer, dører, porter
 Opprinnelige vinduer på fasade mot vest.

Bilde nr. 234.04 Utvendige vinduer, dører, porter
 Fasade mot nord. Vinduer blendet igjen.

Bilde nr. 234.05 Utvendige vinduer, dører, porter
 Vinduer blendet igjen.

Bilde nr. 234.06 Utvendige vinduer, dører, porter
 Rundt vindu av nyere dato. Sprossene er limt på innsiden av glass. Dette er ikke i henhold til antikvariske prinsipper.

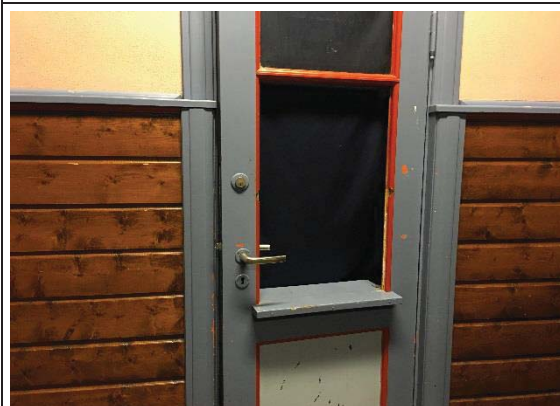
Bilde nr. 240.01 Innervegger
 Opprinnelig panel og utsparringer i vegg. Vegg inn til filmfremvisningsrom, galleri festsal.

Bilde nr. 240.02 Innervegger
 Opprinnelige glattpussede vegger.

Bilde nr. 240.03 Innervegger
 Brystningspanel i foaje 1. og 2. etg viser på arkitektens tegning fra 1937. Dagens panel er sannsynligvis erstatning for opprinnelig panel.

Bilde nr. 240.04 Innervegger
 Brystningspanel i foaje 1. og 2. etg viser på arkitektens tegning fra 1937. Dagens panel er sannsynligvis erstatning for opprinnelig panel.

Bilde nr. 244.01 Innvendige vinduer, dører, foldevegger 1.etg: Hovedinngangsparti på nordsiden av bygget. Rekkverk kan være opprinnelig, malt i nye farger.

Bilde nr. 244.02 Innvendige vinduer, dører, foldevegger 1. etg :Foaje. bilettkiosk. Opprinnelig dør og utforming av listverk, malt i andre farger enn opprinnelig.

Bilde nr. 244.03 Innvendige vinduer, dører , foldevegger
 Dør med luke til billett kiosk i foaje 2. etg.

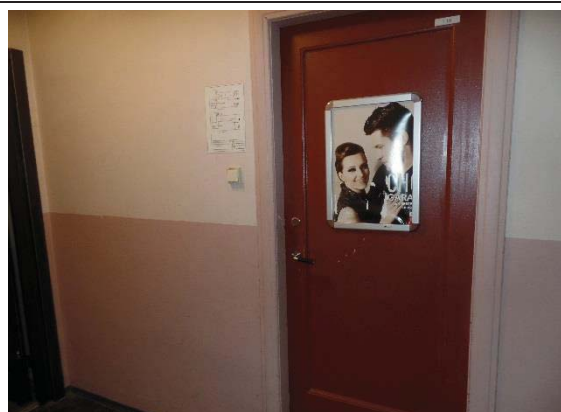
Bilde nr. 244.04 Innvendige vinduer, dører , foldevegger
 Dør i trapp opp til galleri. Denne døren er opprinnelig, men malt i nye farger.

Bilde nr. 244.05 Innvendige vinduer, dører , foldevegger
 2. etg festsal. Vinduer på fasade mot vest er blendet igjen fra innsiden, men er originale bak forblendingen.
 Pilastre er fra opprinnelig byggeår. Farger er sannsynligvis ikke opprinnelig.

Bilde nr. 244.06 Innvendige vinduer, dører , foldevegger
 2. etg rom bak scene. Opprinnelig dør med listverk, hengsler og dørklinke.

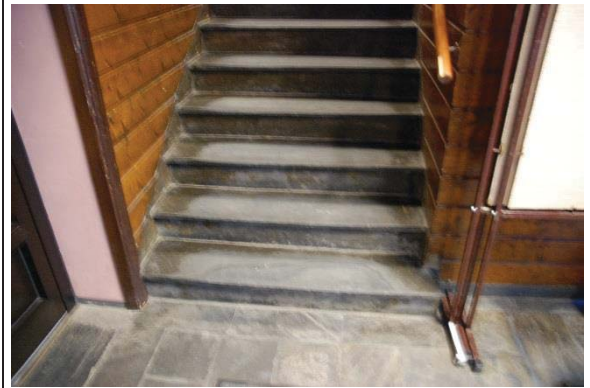
Bilde nr. 244.07 Innvendige vinduer, dører , foldevegger
 1. etg korridor mellom bibliotek og frisør. Opprinnelig dør inn til frisør.

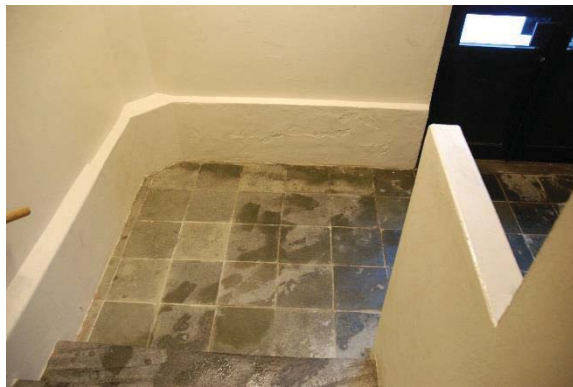
Bilde nr. 244.08 Innvendige vinduer, dører , foldevegger
 1. etg korridor mellom bibliotek og frisør. Opprinnelig dør i korridor.

Bilde nr. 244.09 Innvendige vinduer, dører , foldevegger
 3. etg. leilighet. Vinduer på fasade mot sør er blendet igjen
 med leca.

Bilde nr. 255.01 Gulvoverflater
 Opprinnelig skifer i foaje.

Bilde nr. 255.02 Gulvoverflater
 Opprinnelig skifer i hall og trapp.

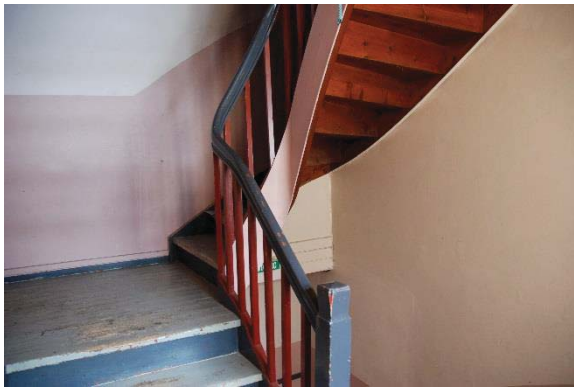
Bilde nr. 255.03 Gulvoverflater
 1.etg. korridor mellom bibliotek og frisør. Opprinnelig skifer.

Bilde nr. 255.04 Gulvoverflater
 1.etg. korridor mellom bibliotek og frisør. Opprinnelig skifer.

Bilde nr. 255.05 Gulvoverflater
 Opprinnelig skifer på gulv. Malt tre trapp.

Bilde nr. 255.06 Gulvoverflater
Malt tre trapp.

Bilde nr. 255.07 Gulvoverflater
Linoleum på trinn. Usikker på dato.

Bilde nr. 255.08 Gulvoverflater
2. etg. rom bak scene. Opprinnelig tregulv.

Bilde nr. 255.09 Gulvoverflater
Gulv i festsal. Linoleum, sannsynligvis av nyere opprinnelse.

Bilde nr. 256.01 Himlinger.
Opprinnelig himling, malt i ny farge.

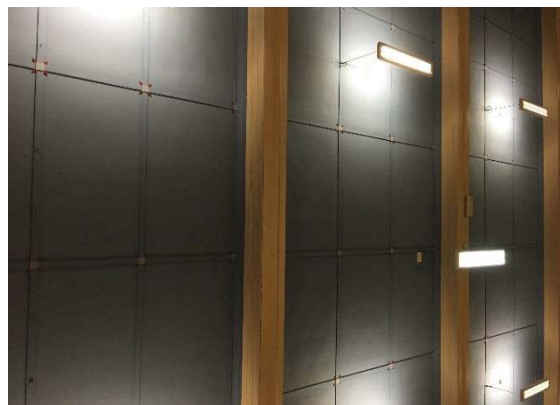
Bilde nr. 256.02 Himlinger
2. etg. Festsal. Opprinnelig himling, malt i ny farge.

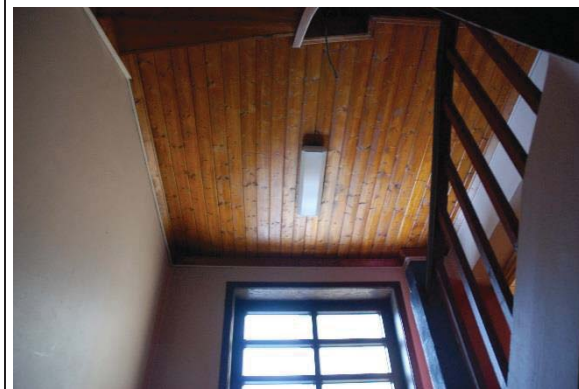
Bilde nr. 256.03 Himlinger
 Himling i trapp til filmfremviserrom. Denne himlingen har original maling. Denne har svært stor kulturhistorisk verdi. Festsalen har sansynligvis hatt samme type farge.

Bilde nr. 256.04 Himlinger
 Detalj av ornamentering i himling.

Bilde nr. 256.05 Himlinger.
 2. etg. Festsal. Opprinnelig himling, malt i ny farge. Viser inndeling og ornamentering i kryssene.

Bilde nr. 256.06 Himlinger.
 2.etg trapp bak scene.Opprinnelig himling.

Bilde nr. 270.01 Fast inventar.
 Filmfremvisere av merke Bauer til visning av spillefilm.

Bilde nr. 270.02 Fast inventar.
 Filmfremviser rom på galleri, med fremvisere og teknisk utstyr.

Bilde nr. 270.03 Fast inventar.
 Filmfremvisere av merke Bauer til visning av spillefilm.

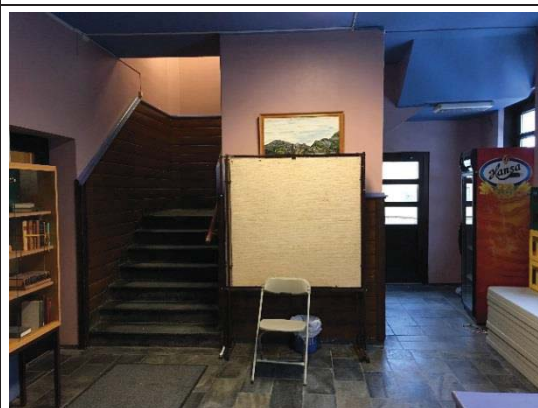
Bilde nr. 270.04 Fast inventar.
 Inspeksjonsluge i vegg mot festsal til visning av spillefilm.

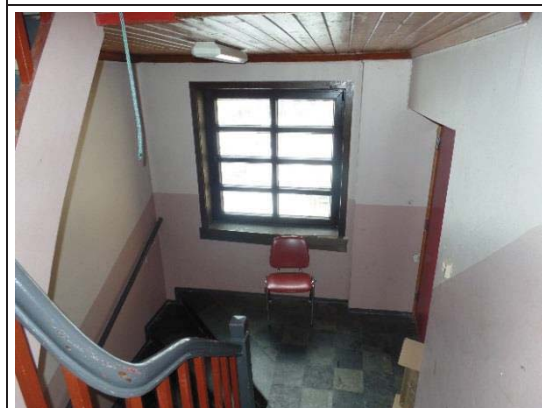
Bilde nr. 276. 01 Sittebenker, stolrader og bord
 2. etg festsal. Opprinnelige benker og radiator..

Bilde nr. 276. 02 Sittebenker, stolrader og bord
 2. etg festsal. Opprinnelige benker langs med veggene,
 farge er sannsynligvis ikke opprinnelig..

Bilde nr. 280. 01 Trapper, balkonger mm.
 Trapp opp til festsal. Opprinnelig skifer på gulv og i trapp.

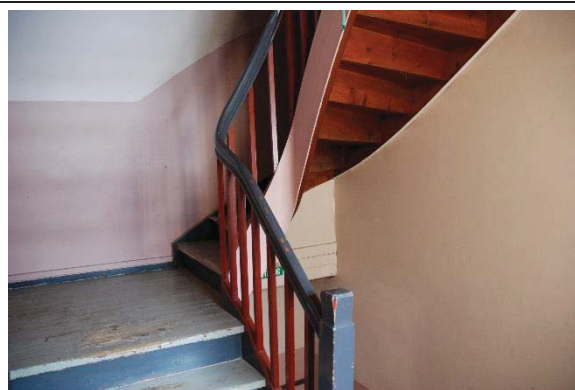
Bilde nr. 280. 02 Trapper, balkonger mm.
 2. etg. trappbak scene. Opprinnelig rekkverk og opprinnelig
 skifer på gulv.

Bilde nr. 280. 03 Trapper, balkonger mm.
 Trapp opp til filmrom fra foaje i 2. etg.

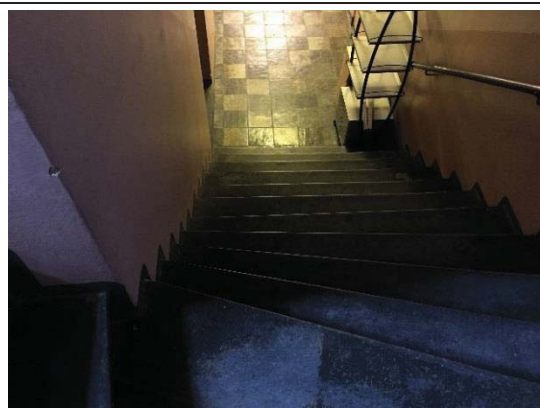
Bilde nr. 280. 04 Trapper, balkonger mm.
 2. etg. festsal. Opprinnelig rekkverk på galleri. Trapp i furu er av nyere dato.

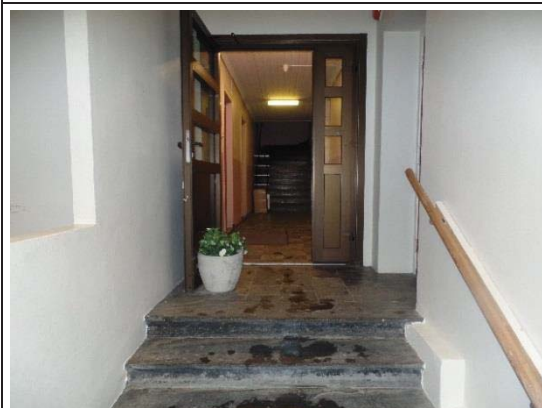
Bilde nr. 280. 05 Trapper, balkonger mm.
 2. etg. trapp bak scene opp til leilighet i 3. etg. Opprinnelige overflater i trapp og rekkverk.

Bilde nr. 280. 06 Trapper, balkonger mm.
 Trapperom i sørvest bak scene.

Bilde nr. 280. 07 Trapper, balkonger mm.
 Trapperom i sørvest bak scene ned til mellomgang 1. etg. ved frisør. Opprinnelig skifer.

Bilde nr. 280. 08 Trapper, balkonger mm.
 Trapp ved inngang sør på fasade mot øst. Opprinnelig skifer. på gulv. Håndløper av nyere dato.

Bilde nr. 280. 09 Trapper, balkonger mm.
 Opprinnelig håndløper i trapp sørvest.

Bilde nr. 280. 10 Trapper, balkonger mm.
 Trapp opp til galleri fra foaje 2. etg.

Bilde nr. 285. 01 Tribuner og amfier
 Galleri i festsal. Klappstoler er muligens montert på 1960-tallet.

Bilde nr. 285. 02 Tribuner og amfier
 Detalj. Klappstoler er muligens montert på 1960-tallet.

Bilde nr. 290. 01 Andre bygningsdeler
 2. etg festsal. Opprinnelige benker langs med veggene, farge er sannsynligvis ikke opprinnelig.

Bilde nr. 290 02 Andre bygningsdeler
 2. etg festsal. Pilastre er fra opprinnelig byggeår. Farger er sannsynligvis ikke opprinnelig.